

2. upokojenki, ženi obrtnika, ki je že drugo leto brez posla, odbije nič manj kot Din 689.— Zakaj? Ona je upokojena pred letom 1923. Njena pokojnina znaša Din 142.— na mesec, a doklada Din 698.— Po natančnih naših informacijah se mora odbiti cela doklada brez ozira na to, ali ima mož posla ali ne, zadostuje, da ima prijavljeno obrt kot samostojno delo za pridobitne namene (čl. 42. zakona o neposrednih davkih).

Torej se odbije ženi-obrtnika, ki nima že drugo leto posla, prav tako cela doklada, kakor ženi trgovca ali industrijca, ki zasluži Din 50.000 do Din 100.000 na mesec, cela doklada. Medtem, ko se ženam uradnikom od tretje skupine navzgor ne odbije niti para.

Zato zahtevamo:

A. Uredba od 11. aprila se mora preklicati. Odpravijo naj se draginjske doklade in fiksirajo plače. Odteguje naj se od plač (zakoni, ki to izrecno prepovedujejo, se naj izprememi v zvezi s to izpremembo) in sicer progresivno. Pod nobenim pogojem se ne sme — kakor dovoljuje omenjena uredba — pri tem izvzeti uradništvo najvišjih plačilnih razredov in skupin.

B. Določi naj se eksistenčni minimum in maksimum:

1. nobena mesečna plača ne sme znašati manj kot Din 2000.—.

Rodbinska doklada naj znaša: za ženo Din 1000.—, za vsakega otroka in ostale rodbinske člane (starše, sestre, ki nimajo drugih dohodkov) po Din 500.—.

2. maksimum naj bo Din 4500.—. Rodbinske doklade iste kot ad 1.

C. Vsak uradnik sme imeti le eno službo, kar mora brezpogojno veljati tudi za zdravnike in inženere; upokojenci smejo imeti postranske zaslužke v taki višini, da s pokojnino vred ne prekašajo maksima.

D. Delo, ki ga opravljajo uradniki med uradnimi urami, se ne sme posebej honorirati.

E. Odpravijo naj se vse nagrade in tantijeme pri Poštni hranilnici, drž. hipotekarni banki, sladkornih tvornicah, banovinskih sanatorijih in vseh ostalih državnih gospodarskih ustanovah.

F. Vsak državljan, ki ima dohodkov nad navedenim maksimumom, naj se obdavči za 50% (kakor v Angliji, Italiji, Bolgariji itd.).

Vsa določila naj veljajo enako za oba spola ter za državne, občinske in privatne uradnike.

„Ženska ročna dela v zgodovinskem razvoju.“ Splošno žensko društvo, ki je priredilo že več razstav ženskih ročnih del, a vsakokrat z drugim ciljem, je imelo letos v drugi polovici meseca maja razstavo ženskih ročnih del v zgodovinskem razvoju. Nadvse lepa je bila ta zamisel, ki jo je društvo kljub vsem težkočam dovedlo do popolnega uspeha. Jamstvo za uspeh je bilo dano že s tem, da se je razstava priredila v muzeju, ki že sam hrani največjo zbirko predmetov za tako razstavo in jih je precejšnje število tudi dal na razpolago društvu. Gotovo najprimernejše prostore je pa nudil muzej v tem pogledu, da je bila Spl. ženskemu društvu odvzeta vsa skrb za varnost predmetov, med katerimi je bilo mnogo zelo dragocenih in več tudi nenadomestljivih. Vrhutega je Spl. žen. društvo našlo v muzeju še strokovno-znanstveno pomoč, brez katere bi bilo tako razstavo le težko prirediti. Pri zbiranju in aranžiranju gradiva so društvenicam pomagali msg. Steška in urednik Ante Gaber ter arhitekt Miha Osolin. Toda največja podpora razstave so bili zasebniki iz Ljubljane in dežele ter cerkve in samostani, ki so vsi poslali najlepše in najpomembnejše, kar hranijo v svojih zbirkah. Manjvrednih ali nepomembnih predmetov na razstavi ni bilo.

Ženska ročna dela so s človeško kulturo tesno spojena, kajti že najprimitivnejša žena je izdelovala na roko razna dela bodisi za opremo in udobnost doma, ali za obleko sebi in družini. Ta njena dela so se pričela z mrežo, s stopnjevanjem

kulture so se razvila najprej v raznovrstne tkaninske izdelke, ki jih je nujno potrebovalo človeštvo, kasneje tudi v dela, ki so bila namenjena zgolj okrasu. Kaj kmalu so ženska ročna dela našla pot v svetišča in na dvore vladarjev, kjer so se bogotno razvila do najvišje popolnosti.

Kakor izhaja vsa človeška kultura iz orijenta, tako so se tudi skoro vsa ženska ročna dela pričela tamkaj. Ko so razne tehnike teh del prenesli na evropska tla, so se po mestih dalje razvile in so dosegle svoj vrhunec v srednjem veku, nekatere prej, druge pozneje. Svoj pečat pa so vtisnili ročnim delom razni umetniški slogi, od bizantinskega preko romanskega, gotskega, renesančnega, baročnega do bidermajerskega. Dobam najvišjega razmaha ročnih del so večkrat sledile tudi dobe propada, toda kar so vojne z vsemi posledicami upropastile, je ženska delavnost vselej zopet dvignila, in to večkrat do še višje stopnje popolnosti. Bili so tudi časi, ko so ženska ročna dela stopila tako v ospredje, da so se jih lotili celo moški, posebno tapiserijskih del. Zopet v drugih dobah so bila ženska ročna dela, zlasti izdelovanje čipk, tako razširjena, da se je obubožano ljudstvo z njimi v veliki meri preživljalo. Sedaj so ženska ročna dela v propadanju, ker jih izpodrivajo strojna dela, ki so neprimerno cenejša. Pričetki tega propada segajo prav za prav že v bidermajersko dobo, ki je bila mnogo skromnejša, nego so bile prejšnje dobe, ko je vladal rokoko in empir ter razkošni barok.

Narodne noše in narodne vezenine torej bržkone niso samostojno nastale na kmetijskih tleh, marveč so le posnetek meščanske mode. Kar je izvirnega na narodnih nošah in vezeninah, so le nekatere proste oblike, s katerimi so nadomeščali kompliciraneejše oblike mestne mode. Prav radi so na deželi spreminjali oblike po krajevnih okusih, ki temeljijo v prirodi. Tako so uporabljali oblike raznih cvetlic in sadežev, ki bolj prijaajo kmetškemu okusu kakor meščanski motivi. Ker je večkrat priroda vplivala na oblikovanje kmetijskih motivov, je nastal v alpskih krajih celo poseben slog, ki je dobil ime: alpski slog.

Materijal pri vsakovrstnih ročnih delih iz vseh časov po večini ni bil tak, da bi mogel kljubovati zobu časa. Zato se ročna dela iz davnih in pradavnih časov sploh niso ohranila, razun če izvzamemo tkanine iz egiptovskih grobov (mumije). Pozno-antični ostanki pa so koptiška dela, ki so jih našli v grobiščih Koptov, krščanskih naslednikov starih Egiptčanov. Teh ostankov je več in jih hranijo razni muzeji, nekaj malega jih je tudi v našem muzeju. Na naših tleh, katerim je veljala razstava Spl. ženskega društva, pa so se ohranila ženska ročna dela samo iz zadnjih štirih ali petih stoletij.

M. Lindtnerjeva

Pot Karine Mihaelis v Rusijo. Znamenita danska pisateljica Karin Mihaelis namerava v kratkem odpotovati v Sovjetsko Rusijo, da bo proučevala resnično stanje žene in njeno udejstvovanje. Obiskala pa ne bo le Moskve, Leningrada in drugih večjih središč, temveč tudi Sibirijo. O svojih vtisih bo napisala studijo, ki bo gotovo zelo zanimiva. Karin Mihaelis je prava mojstrica v črtanju močnih ženskih značajev, ki po svoji tipičnosti prav nič ne zaostajajo za Ibsenovimi ženami. Njeni ženski liki so nam celo bližji, ker so podani iz sedanjosti in zajemajo ženo v njenih bridkosti, v trpljenju za osamosvojitve njene osebnosti v boju z možem, medtem ko so Ibsenove žene le predigra k današnjemu tipu žene. Karin Mihaelis je pred kratkim prepotovala tudi Ameriko z istim ciljem, ki jo zdaj vodi v Rusijo. Tako bo spoznala ženo v dveh svetovih.

Dve ženi kot ministrski odposlanki pri maturitetnih izpiti v Jugoslaviji. Pri letošnjih zrelostnih izpiti na naših srednjih šolah sta bili imenovani tudi dve ženi kot ministrski odposlanki — dr. Ksenija Atanasijevićeva, docentka beograjske univerze, na II. žensko realno gimnazijo v Zagrebu ter Malvina Gogičeva, inšpektorica min. prosvete v Beogradu, na žensko realno gimnazijo v Sarajevu. Veseli nas, da si žena kljub mnogim zaprekam na vsakem koraku odpira pot v najvišje položaje in to zlasti v prosvetni stroki, kjer se pa žalibog še vedno premalo čuti vpliv njenih vzgojiteljskih zmožnosti na splošna vzgojna in izobraževalna načela v naši prosvetni politiki.